

Beknopte informatie over "Veilig werken in natuur en landschap"

bij

Stichting Overbetuwe Groen Natuurlijk (SOGN)

en

Stichting Knotwilg en Natuurontwikkeling Uiterwaarden (SKNU).

Inhoud:

1. *Werkplek*
2. *Risico's*
3. *Gereedschap*
4. *Persoonlijke beschermingsmiddelen*
5. *Waar zorgen beide stichtingen voor?*
6. *Verzekering*
7. *Wat kun je als vrijwilliger zelf regelen?*

1. Werkplek

Veilig werken staat bij het werken in de natuur voorop.

Allereerst willen we benadrukken dat het de eigen verantwoordelijkheid van iedere volwassen vrijwilliger is om voor je eigen veiligheid, dat van je kinderen en dat van de anderen te zorgen. Verder kun je aan een veilige werkplek werken door je aan de volgende regels te houden:

- verspreid werken; dus niet met z'n allen bij/onder dezelfde boom aan het werk.
- takkenslepers blijven uit de buurt van de zagers in de boom
- de andere vrijwilligers moeten minstens 3m van de werkzaamheden afstaan.
- Bij gebruik motorkettingzaag: alleen geschoolde vrijwilligers, die minimaal 18 jaar oud zijn, mogen hiervan gebruik maken; anderen bevinden zich altijd minimaal op 2m afstand van degene die de motorzaag bedient; je moet tijdens het zagen met minimaal 2 personen zijn.
- nooit alleen ergens werken; een ongeval wordt dan opgemerkt en je kunt elkaar dan altijd helpen.
- werktechniek:
 - beoordeel voordat je gaat zagen, dus voordat je je positie in de boom inneemt, de hangrichting van de te zagen tak en de windrichting
 - kies een zodanige positie dat het zaagsel niet in je ogen waait of gebruik een veiligheidsbril
 - werkhouding: niet bukken maar hurken en niet met een gedraaide rug werken
 - niet te ver opzij reiken; verplaats de ladder wat vaker
- De coördinator van de dag zal de nieuwe vrijwilligers op de risico's wijzen die er zijn bij de te verrichten werkzaamheden en hoe je dat zoveel mogelijk kunt voorkomen.

2. Risico's

- scherpste van het handgereedschap
- gladde bomen; gevaar om eruit te vallen
- vallende takken kunnen omstanders verwonden
- takken die onder spanning staan kunnen als ze breken ernstig letsel veroorzaken (deze takken kunnen als een hefboom werken)
- bekneeld raken bij het omvallen van zware takken
- ladder gebruik; altijd naar het midden van de boom zetten
- vermoeidheid
- gebruik motorkettingzaag

3. Gereedschap

Het handgereedschap lenen we van Stichting Landschapsbeheer Gelderland en is aan het begin van het knot/snoei-seizoen geslepen.

Gereedschap dat we o.a. gebruiken zijn handzaagjes, beugelzagen, takkenscharen, stokzagen, snoescharen en heggenscharen.

We maken geen gebruik van slaggereedschap zoals een hiep en een bijl.

SOGN werkt niet met motorkettingzagen maar SKNU maakt hier wel van gebruik in haar werkgebied te Randwijk en Heteren.

4. Persoonlijke beschermingsmiddelen

- werkhandschoenen (bieden bescherming tegen kleine verwondingen en bij koud weer houden ze de handen in een betere conditie)
- veiligheidsbril en helm
- goede stevige werkschoenen
- Voor het gebruik van kettingzagen is het volgende verplicht: werkhandschoenen, gehoorbescherming (ook voor diegenen in de directe omgeving), oogbescherming (veiligheidsbril), beenbescherming middels een speciale broek en speciale veiligheidsschoenen.
- in de zomer en voor- en najaar werken we met gesloten kleding; lange broek en lange mouwen om zoveel mogelijk tekenbeten te voorkomen!

5. **De beide stichtingen zorgen, naast de planning van de werkzaamheden, voor:** werkvoorbereidingsformulieren, gereedschap, werkhandschoenen, veiligheidsbrillen, eventueel pionnen, mobiel, verbandtrommel, koffie/thee, etc.

6. Verzekering

Iedere vrijwilliger moet bij een schade in eerste instantie een beroep doen op de eigen verzekering. Aanvullend zijn alle vrijwilligers via de gemeente Overbetuwe verzekerd (WA verzekering voor vrijwilligers). Daarnaast kan nog een beroep gedaan worden op de "paraplu-verzekering" van Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG). Dus de eigen polis van de veroorzaker gaat altijd voor!

Er zal dus ALTIJD eerst een beroep moeten worden gedaan op andere bestaande voorzieningen (polisdekkingen), óók de eigen polissen, voordat een beroep gedaan kan worden op de "paraplu-verzekering" van SLG. Pas als blijkt, dat er geen of onvoldoende polisdekking elders bestaat, zal door Landschapsbeheer Gelderland een beroep kunnen worden gedaan op de door haar afgesloten polissen; aanvullende WA- en ongevallenverzekering. De verzekeringen van Landschapsbeheer Gelderland zijn secundair. Ze vormen een soort vangnet voor die gevallen waarin niet voorzien werd in voldoende verzekering-dekking.

7. Wat kun je als vrijwilliger zelf regelen?

- De beide stichtingen zorgen voor al het materiaal en drinken. Eventueel kun je voor jezelf een boterham en extra drinken meenemen.
- Zorg zelf voor DOE-kleding dat niet te los om je heen valt zodat je niet met je kleding ergens gemakkelijk achter blijft haken.
- Zorg ook voor warme kleding en goede stevige schoenen (met profiel) en/of laarzen voor in nat terrein.
- Om tekenbeten zoveel mogelijk te voorkomen werken we in het voorjaar, de zomer en het najaar in een lange broek en een shirt met lange mouwen. Verder is het belangrijk om na afloop van de werkzaamheden je lichaam zorgvuldig te inspecteren op tekenbeten. Als je een tekenbeet hebt opgelopen, noteer dan de datum van de tekenbeet i.v.m. het stellen van een diagnose door de huisarts.

